ద్వితీయ కాణ్డే - తృతీయ ప్రశ్నః

హరిః ఓమ్ ॥ ఆదిత్యేభ్యః । భువద్వద్భ్య ఇతిభువద్వత్-భ్యః । చరుమ్ । నిరితి । వపేత్ । భూతికామ ఇతిభూతి-కామః । ఆదిత్యాః । వై । ఏతమ్ । భూత్యై । ప్రతీతి । నుదన్తే । యః అలమ్ । భూత్యై । సన్న్ । భూతిమ్ । న । ప్రాప్నోతీతిప్ర-ఆప్నోతి । ఆదిత్యాన్ । ఏవ । భువద్వత ఇతిభువత్-వతః । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । తే । ఏవ । ఏనమ్ । భూతిమ్ । గమయన్తి । భవతి । ఏవ । ఆదిత్యేభ్యః । ధారయద్వద్భ్య ఇతిధారయద్వత్-భ్యః । చరుమ్ । నిరితి । వపేత్ । అపరుద్ధ ఇత్యప-రుద్ధః । వా । అపరుధ్యమాన ఇత్యప-రుధ్యమానః వా । ఆదిత్యాః । వై । అపరోద్ధార ఇత్యప-రోద్ధారః । ఆదిత్యాః । అవగమయితార ఇత్యవ-గమయితారః । ఆదిత్యాన్ । ఏవ । ధారయద్వత ఇతిధారయత్-వతః ॥౧॥ స్వేన । భాగధేయేనేతి భాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । తే । ఏవ । ఏనమ్ । విశి । దాధ్రతి । అనపరుధ్య ఇత్యనప-రుధ్యః । భవతి । అదితే । అన్వితి । మన్యస్వ । ఇతి । అపరుధ్యమాన ఇత్యప-రుధ్యమానః । అస్య । పదమ్ । ఏతి । దదీత । ఇయమ్ । వై । అదితిః । ఇయమ్ । ఏవ । అస్మై । రాజ్యమ్ । అన్వితి । మన్యతే । సత్యా । ఆశీరిత్యా-శీః । ఇతి । ఆహ । సత్యామ్ । ఏవ । ఆశిషమిత్యా-శిషమ్ । కురుతే । ఇహ । మనః । ఇతి । ఆహ । ప్రజా ఇతిప్ర-జాః । ఏవ । అస్మై । సమనస ఇతిస-మనసః । కరోతి । ఉప । ప్రేతి । ఇత । మరుతః ॥౨॥ సుదానవ ఇతిసు-దానవః । ఏనా । విశ్పతినా । అభీతి । అముమ్ । రాజానమ్ । ఇతి । ఆహ । మారుతీ । వై । విట్ । జ్యేష్ఠః । విశ్పతిః । విశా । ఏవ । ఏనమ్ । రాష్ట్రేణ । సమితి । అర్ధయతి । యః । పరస్తాత్ । గ్రామ్యవాదీతిగ్రామ్య-వాదీ । స్యాత్ । తస్య । గృహాత్ । వ్రీహీన్ । ఏతి । హరేత్ । శుక్లాన్ ।

చ । కృష్ణాన్ । చ ।వీతి । చిన్నుయాత్ ।యే । శుక్లాః । స్యుః । తమ్ । ఆదిత్యమ్ । చరుమ్ । నిరితి । వపేత్ ।ఆదిత్యాః । వై ।దేవతయా । విట్ । విశమ్ । ఏవ । అవేతి । గచ్ఛతి ॥౩॥ అవగతేత్యవ-గతా । అస్య । విట్ ।అనవగతమిత్యనవ-గతమ్ । రాష్ట్రమ్ । ఇతి । ఆహుః । యే । కృష్ణాః ।స్యుః । తమ్ । వారుణమ్ । చరుమ్ । నిరితి । వపేత్ । వారుణమ్ । వై । రాష్ట్రమ్ । ఉభే ఇతి । ఏవ । విశమ్ । చ । రాష్ట్రమ్ । చ । అవేతి । గచ్ఛతి । యది । న । అవగచ్ఛేదిత్యవ-గచ్ఛేత్ । ఇమమ్ । అహమ్ । ఆదిత్యేభ్యః । భాగమ్ । నిరితి । వపామి ।ఏతి । అముష్మాత్ । అముష్యై ।విశః ।అవగన్తోరిత్యవ-గన్తోః । ఇతి । నిరితి । వపేత్ । ఆదిత్యాః । ఏవ । ఏనమ్ । భాగధేయమితిభాగ-ధేయమ్ । ప్రేప్సన్త ఇతిప్ర-ఈప్సన్తః । విశమ్ । అవేతి ॥౪॥ గమయన్తి । యది । న । అవగచ్ఛేదిత్యవ-గచ్ఛేత్ । ఆశ్వత్థాన్ । మయూఖాన్ । సప్త । మధ్యమేషాయామితి మధ్యమ-ఈషాయామ్ । ఉపేతి । హన్యాత్ । ఇదమ్ । అహమ్ । ఆదిత్యాన్ । బధ్నామి । ఏతి । అముష్మాత్ । అముష్యై । విశః । అవగన్తోరిత్యవ-గన్తోః । ఇతి । ఆదిత్యాః । ఏవ । ఏనమ్ । బద్ధవీరా ఇతిబద్ధ-వీరాః । విశమ్ । అవేతి । గమయన్తి । యది । న । అవగచ్ఛేదిత్యవ-గచ్ఛేత్ । ఏతమ్ ।ఏవ । ఆదిత్యమ్ ।చరుమ్ । నిరితి । వపేత్ । ఇధ్మే ।అపీతి । మయూఖాన్ । సమితి । నహ్యేత్ । అనపరుధ్యమిత్యనప-రుధ్యమ్ । ఏవ । అవేతి । గచ్ఛతి । ఆశ్వత్థాః । భవన్తి । మరుతామ్ । వై । ఏతత్ । ఓజః ।యత్ ।అశ్వత్థః । ఓజసా ।ఏవ । విశమ్ । అవేతి । గచ్ఛతి । సప్త । భవన్తి । సప్తగణా ఇతిసప్త-గణాః । వై ।మరుతః । గణశ ఇతిగణ-శః । ఏవ । విశమ్ । అవేతి । గచ్ఛతి ॥౫॥

॥ ధారయద్వతో మరుతో గచ్ఛతి విశమ్వైతదష్టాదశ చ ॥౧॥

దేవాః । వై ।మృత్యోః ।అబిభయుః ।తే । ప్రజాపతిమితిప్రజా-పతిమ్ ।ఉపేతి । అధావన్న్

తేభ్యః । ఏతామ్ । ప్రాజాపత్యామితిప్రాజా-పత్యామ్ । శతకృష్ణలామితిశత-కృష్ణలామ్ । నిరితి । అవపత్ । తయా । ఏవ । ఏషు । అమృతమ్ । అదధాత్ । యః । మృత్యోః । బిభీయాత్ । తస్మై । ఏతామ్ । ప్రాజాపత్యామితిప్రాజా-పత్యామ్ । శతకృష్ణలామితిశత-కృష్ణలామ్ । నిరితి । వపేత్ । ప్రజాపతిమితిప్రజా-పతిమ్ । ఏవ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ । అస్మిన్న్ । ఆయుః । దధాతి । సర్వమ్ । ఆయుః । ఏతి । శతకృష్ణలేతిశత-కృష్ణలా । భవతి । శతాయురితిశత-ఆయుః । పురుషః । శతేన్ద్రియఇతిశత-ఇన్ద్రియః । ఆయుషి । ఏవ । ఇన్ద్రియే ॥౬॥ ప్రతీతి । తిష్ఠతి । ఘృతే । భవతి । ఆయుః । వై । ఘృతమ్ । అమృతమ్ । హిరణ్యమ్ । ఆయుః । చ । ఏవ । అస్మై । అమృతమ్ । చ । సమీచీఇతి । దధాతి । చత్వారిచత్వారీతిచత్వారి-చత్వారి । కృష్ణలాని । అవేతి । ద్యతి । చతురవత్తస్యేతిచతుః-అవత్తస్య । ఆప్త్యై । ఏకధేత్యేక-ధా । బ్రహ్మణే । ఉపేతి । హరతి । ఏకధేత్యేక-ధా । ఏవ । యజమానే । ఆయుః । దధాతి । అసౌ । ఆదిత్యః । న । వీతి । అరోచత । తస్మై । దేవాః । ప్రాయశ్చిత్తిమ్ । ఐచ్ఛన్న్ । తస్మై । ఏతమ్ । సౌర్యమ్ । చరుమ్ । నిరితి । అవపన్న్ । తేన । ఏవ । అస్మిన్న్ ॥౭॥ రుచమ్ । అదధుః । యః । బ్రహ్మవర్చసకామఇతిబ్రహ్మవర్చస-కామః । స్యాత్ । తస్మై । ఏతమ్ । సౌర్యమ్ । చరుమ్ । నిరితి । వపేత్ । అముమ్ । ఏవ । ఆదిత్యమ్ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ । అస్మిన్న్ । బ్రహ్మవర్చసమితిబ్రహ్మ-వర్చసమ్ । దధాతి । బ్రహ్మవర్చసీతిబ్రహ్మ-వర్చసీ । ఏవ । భవతి । ఉభయతః । రుక్మౌ । భవతః । ఉభయతః । ఏవ । అస్మిన్న్ । రుచమ్ । దధాతి । ప్రయాజేప్రయాజఇతి ప్రయాజే-ప్రయాజే । కృష్ణలమ్ । జుహోతి । దిగ్భ్యఇతిదిక్-భ్యః । ఏవ । అస్మై । బ్రహ్మవర్చసమితిబ్రహ్మ-వర్చసమ్ । అవేతి । రున్ధే । ఆగ్నేయమ్ । అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ । నిరితి ।

వపేత్ । సావిత్రమ్ । ద్వాదశకపాలమితి ద్వాదశ-కపాలమ్ । భూమ్నే ॥౬॥ చరుమ్ । యః
కామయేత । హిరణ్యమ్ । విన్దేయ । హిరణ్యమ్ । మా । ఉప । నమేత్ । ఇతి । యత్ ।
ఆగ్నేయః । భవతి । ఆగ్నేయమ్ । వై । హిరణ్యమ్ । యస్య । ఏవ । హిరణ్యమ్ । తేన । ఏవ
ఏనత్ । విన్దతే । సావిత్రః । భవతి । సవితృప్రసూత ఇతి సవితృ-ప్రసూతః । ఏవ । ఏనత్
విన్దతే । భౌమ్యః । చరుః । భవతి । అస్యామ్ । ఏవ । ఏనత్ । విన్దతే । ఉప । ఏనమ్ ।
హిరణ్యమ్ । నమతి । వీతి । వై । ఏషః । ఇన్ద్రియేణ । వీర్యేణ । ఋధ్యతే । యః । హిరణ్యమ్
విన్దతే । ఏతామ్ ॥౭॥ ఏవ । నిరితి । వపేత్ । హిరణ్యమ్ । విత్త్వా । న । ఇన్ద్రియేణ । వీర్యేణ
వీతి । ఋధ్యతే । ఏతామ్ । ఏవ । నిరితి । వపేత్ । యస్య । హిరణ్యమ్ । నశ్యేత్ । యత్ ।
ఆగ్నేయః । భవతి । ఆగ్నేయమ్ । వై । హిరణ్యమ్ । యస్య । ఏవ । హిరణ్యమ్ । తేన । ఏవ
ఏనత్ । విన్దతి । సావిత్రః । భవతి । సవితృప్రసూత ఇతి సవితృ-ప్రసూతః । ఏవ । ఏనత్ ।
విన్దతి । భౌమ్యః । చరుః । భవతి । అస్యామ్ । వై । ఏతత్ । నశ్యతి । యత్ । నశ్యతి । అస్యామ్
ఏవ । ఏనత్ । విన్దతి । ఇన్ద్రః ॥౮॥ త్వష్టుః । సోమమ్ । అభీషహేత్యభి-సహా । అపిబత్ ।
సః । విష్వఙ్ । వీతి । ఆర్చ్ఛత్ । సః । ఇన్ద్రియేణ । సోమపీథేనేతి సోమ-పీథేన । వీతి । ఆర్చ్ఛత్
సః । యత్ । ఊర్ధ్వమ్ । ఉదవమీదిత్యుత్-అవమీత్ । తే । శ్యామాకాః । అభవన్ । సః ।
ప్రజాపతిమితి ప్రజా-పతిమ్ । ఉపేతి । అధావత్ । తస్మై । ఏతమ్ । సోమేన్ద్రమ్ । శ్యామాకమ్
చరుమ్ । నిరితి । అవపత్ । తేన । ఏవ । అస్మిన్ । ఇన్ద్రియమ్ । సోమపీథమితి సోమ-
పీథమ్ । అదధాత్ । వీతి । వై । ఏషః । ఇన్ద్రియేణ । సోమపీథేనేతి సోమ-పీథేన । ఋధ్యతే । యః
సోమమ్ । వమితి । యః । సోమవామీతి సోమ-వామీ । స్యాత్ । తస్మై ॥౯॥ ఏతమ్ । సోమేన్ద్రమ్
శ్యామాకమ్ । చరుమ్ । నిరితి । వపేత్ । సోమమ్ । చ । ఏవ । ఇన్ద్రమ్ । చ । స్వేన । భాగధేయేనేతి

భాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । తౌ । ఏవ । అస్మిన్న్ । ఇన్ద్రియమ్ । సోమపీథమితి సోమ-
పీథమ్ । ధత్తః । న । ఇన్ద్రియేణ । సోమపీథేనేతి సోమ-పీథేన । వి । ఋధ్యతే । యత్ ।
సౌమ్యః । భవతి । సోమపీథమితి సోమ-పీథమ్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధే । యత్ । ఐన్ద్రః । భవతి ।
ఇన్ద్రియమ్ । వై । సోమపీథ ఇతి సోమ-పీథః । ఇన్ద్రియమ్ । ఏవ । సోమపీథమితి సోమ-
పీథమ్ । అవేతి । రున్ధే । శ్యామాకః । భవతి । ఏషః । వావ । సః । సోమః ॥౧౨॥ సాక్షాదితి స-
అక్షాత్ । ఏవ । సోమపీథమితి సోమ-పీథమ్ । అవేతి । రున్ధే । అగ్నయే । దాత్రే । పురోడాశమ్ ।
అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । ఇన్ద్రాయ । ప్రదాత్ర ఇతి ప్ర-దాత్రే ।
పురోడాశమ్ । ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । పశుకామ ఇతి పశు-కామః । అగ్నిః ।
ఏవ । అస్మై । పశూన్ । ప్రజనయతీతి ప్ర-జనయతి । వృద్ధాన్ । ఇన్ద్రః । ప్రేతి । యచ్ఛతి ।
దధి । మధు । ఘృతమ్ । ఆపః । ధానాః । భవన్తి । ఏతత్ । వై । పశూనామ్ । రూపమ్ । రూపేణ ।
ఏవ । పశూన్ । అవేతి । రున్ధే । పఞ్చగృహీతమితి పఞ్చ-గృహీతమ్ । భవతి । పాఙ్క్తాః । హి ।
పశవః । బహురూపమితి బహు-రూపమ్ । భవతి । బహురూపా ఇతి బహు-రూపాః । హి ।
పశవః ॥౧౩॥ సమృద్ధ్యా ఇతి సమ్-ఋద్ధ్యై । ప్రాజాపత్యమితి ప్రాజా-పత్యమ్ । భవతి । ప్రాజాపత్యా
ఇతి ప్రాజా-పత్యాః । వై । పశవః । ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః । ఏవ । అస్మై । పశూన్ । ప్రేతి ।
జనయతి । ఆత్మా । వై । పురుషస్య । మధు । యత్ । మధు । అగ్నౌ । జుహోతి । ఆత్మానమ్ ।
ఏవ । తత్ । యజమానః । అగ్నౌ । ప్రేతి । దధాతి । పఙ్క్త్యౌ । యాజ్యానువాక్యే ఇతి యాజ్యా-
అనువాక్యే । భవతః । పాఙ్క్తః । పురుషః । పాఙ్క్తాః । పశవః । ఆత్మానమ్ । ఏవ । మృత్యోః ।
నిష్క్రీయేతి నిః-క్రీయ । పశూన్ । అవేతి । రున్ధే ॥౧౪॥ ఇన్ద్రియేణాస్మిన్నృత్వియాపైతామిన్ద్రస్సో
ఽస్మై సోమో బహురూపా హి పశవ ఏకచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥౨॥

దేవాః । వై । సత్రమ్ । ఆసత । ఋద్ధిపరిమితమిత్యృద్ధి-పరిమితమ్ । యశస్కామా ఇతి యశః-కామాః । తేషామ్ । సోమమ్ । రాజానమ్ । యశః । ఆర్చ్ఛత్ । సః । గిరిమ్ । ఉదితి । ఐత్ । తమ్ । అగ్నిః । అను । ఉదితి । ఐత్ । తౌ । అగ్నీషోమావిత్యగ్నీ-సోమౌ । సమితి । అభవతామ్ । తౌ । ఇన్ద్రః । యజ్ఞవిభ్రష్ట ఇతి యజ్ఞ-విభ్రష్టః । అను । పరేతి । ఐత్ । తౌ । అబ్రవీత్ । యాజయేతమ్ । మా । ఇతి । తస్మై । ఏతామ్ । ఇష్టిమ్ । నిరితి । అవపతామ్ । ఆగ్నేయమ్ । అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ । ఐన్ద్రమ్ । ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । సౌమ్యమ్ । చరుమ్ । తయా । ఏవ । అస్మిన్న్ । తేజః ॥౧౫॥ ఇన్ద్రియమ్ । బ్రహ్మవర్చసమితి బ్రహ్మ-వర్చసమ్ । అధత్తామ్ । యః । యజ్ఞవిభ్రష్ట ఇతి యజ్ఞ-విభ్రష్టః । స్యాత్ । తస్మై । ఏతామ్ । ఇష్టిమ్ । నిరితి । వపేత్ । ఆగ్నేయమ్ । అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ । ఐన్ద్రమ్ । ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । సౌమ్యమ్ । చరుమ్ । యత్ । ఆగ్నేయః । భవతి । తేజః । ఏవ । అస్మిన్న్ । తేన । దధాతి । యత్ । ఐన్ద్రః । భవతి । ఇన్ద్రియమ్ । ఏవ । అస్మిన్న్ । తేన । దధాతి । యత్ । సౌమ్యః । బ్రహ్మవర్చసమితి బ్రహ్మ-వర్చసమ్ । తేన । ఆగ్నేయస్య । చ । సౌమ్యస్య । చ । ఐన్ద్రే । సమాశ్లేషయేదితి సమ్-ఆశ్లేషయేత్ । తేజః । చ । ఏవ । అస్మిన్న్ । బ్రహ్మవర్చసమితి బ్రహ్మ-వర్చసమ్ । చ । సమీచీ ఇతి ॥౧౬॥ దధాతి । అగ్నీషోమీయమిత్యగ్నీ-సోమీయమ్ । ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । యమ్ । కామః । న । ఉపనమేదిత్యుప-నమేత్ । ఆగ్నేయః । వై । బ్రాహ్మణః । సః । సోమమ్ । పిబతి । స్వామ్ । ఏవ । దేవతామ్ । స్వేన । భాగధేయేనేతి భాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । సా । ఏవ । ఏనమ్ । కామేన । సమితి । అర్ధయతి । ఉపేతి । ఏనమ్ । కామః । నమతి । అగ్నీషోమీయమిత్యగ్నీ-సోమీయమ్ । అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । బ్రహ్మవర్చసకామ ఇతి బ్రహ్మవర్చస-

కామః । అగ్నీషోమావిత్యగ్నీ-సోమౌ । ఏవ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । తౌ । ఏవ । అస్మిన్న్ । బ్రహ్మవర్చసమితిబ్రహ్మ-వర్చసమ్ । ధత్తః । బ్రహ్మవర్చసీతి బ్రహ్మ-వర్చసీ । ఏవ ॥౧౫॥ భవతి । యత్ । అష్టాకపాల ఇత్యష్టా-కపాలః । తేన । ఆగ్నేయః । యత్ । శ్యామాకః । తేన । సౌమ్యః । సమృద్ధ్యా ఇతిసమ్-ఋద్ధ్యై । సోమాయ । వాజినే । శ్యామాకమ్ । చరుమ్ । నిరితి । వపేత్ । యః । క్లైబ్యాత్ । బిభీయాత్ । రేతః । హి । వై । ఏతస్మాత్ । వాజినమ్ । అపక్రామతీత్యప-క్రామతి । అథ । ఏషః । క్లైబ్యాత్ । బిభాయ । సోమమ్ । ఏవ । వాజినమ్ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ । అస్మిన్న్ । రేతః । వాజినమ్ । దధాతి । న । క్లీబః । భవతి । బ్రాహ్మణస్పత్యమితిబ్రాహ్మణః-పత్యమ్ । ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । గ్రామకామ ఇతిగ్రామ-కామః ॥౧౬॥ బ్రహ్మణః । పతిమ్ । ఏవ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ । అస్మై । సజాతానితిస-జాతాన్ । ప్రేతి । యచ్ఛతి । గ్రామీ । ఏవ । భవతి । గణవతీ ఇతిగణ-వతీ । యాజ్యానువాక్యే ఇతియాజ్యా-అనువాక్యే । భవతః । సజాతైరితి స-జాతైః । ఏవ । ఏనమ్ । గణవన్తమితి గణ-వన్తమ్ । కరోతి । ఏతామ్ । ఏవ । నిరితి । వపేత్ । యః । కామయేత । బ్రహ్మన్న్ । విశమ్ । వీతి । నాశయేయమ్ । ఇతి । మారుతీ ఇతి । యాజ్యానువాక్యే ఇతియాజ్యా-అనువాక్యే । కుర్యాత్ । బ్రహ్మన్న్ । ఏవ । విశమ్ । వీతి । నాశయతి ॥౧౭॥ తేజస్వీచీబ్రహ్మవర్చస్యేవగ్రామకామస్త్రిచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥౩॥

అర్యమ్ణే । చరుమ్ । నిరితి । వపేత్ । సువర్గకామ ఇతిసువర్గ-కామః । అసౌ । వై । ఆదిత్యః । అర్యమా । అర్యమణమ్ । ఏవ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ । ఏనమ్ । సువర్గమితిసువః-గమ్ । లోకమ్ । గమయతి । అర్యమ్ణే । చరుమ్ । నిరితి

వపేత్ । యః । కామయేత । దానకామాఇతిదాన-కామాః । మే । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । స్యుః ।
ఇతి । అసౌ । వై । ఆదిత్యః । అర్యమా । యః । ఖలు । వై । దదాతి । సః । అర్యమా । అర్యమణమ్ ।
ఏవ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ ॥౨౦॥ అస్మై । దానకామా
ఇతిదాన-కామాః । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । కరోతి । దానకామాఇతిదాన-కామాః । అస్మై ।
ప్రజాఇతిప్ర-జాః । భవన్తి । అర్యమ్ణే । చరుమ్ । నిరితి । వపేత్ । యః । కామయేత । స్వస్తి
జనతామ్ । ఇయామ్ । ఇతి । అసౌ । వై । ఆదిత్యః । అర్యమా । అర్యమణమ్ । ఏవ । స్వేన ।
భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ । ఏనమ్ । తత్ । గమయతి । యత్ర ।
జిగమిషతి । ఇన్ద్రః । వై । దేవానామ్ । ఆనుజావరఇత్యాను-జావరః । ఆసీత్ । సః । ప్రజాపతిమితి
ప్రజా-పతిమ్ । ఉపేతి । అధావత్ । తస్మై । ఏతమ్ । ఐన్ద్రమ్ । ఆనుషూకమిత్యాను-సూకమ్ ।
ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । నిరితి ॥౨౧॥ అవపత్ । తేన । ఏవ । ఏనమ్ । అగ్రమ్ ।
దేవతానామ్ । పరీతి । అనయత్ । బుధ్నవతీఇతిబుధ్న-వతీ । అగ్రవతీఇత్యగ్ర-వతీ ।
యాజ్యానువాక్యేఇతియాజ్యా-అనువాక్యే । అకరోత్ । బుధ్నాత్ । ఏవ । ఏనమ్ । అగ్రమ్ ।
పరీతి । అనయత్ । యః । రాజన్యః । ఆనుజావరఇత్యాను-జావరః । స్యాత్ । తస్మై । ఏతమ్ ।
ఐన్ద్రమ్ । ఆనుషూకమిత్యాను-సూకమ్ । ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । నిరితి ।
వపేత్ । ఇన్ద్రమ్ । ఏవ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ ।
ఏనమ్ । అగ్రమ్ । సమానానామ్ । పరీతి । నయతి । బుధ్నవతీఇతిబుధ్న-వతీ । అగ్రవతీఇత్యగ్ర-
వతీ । యాజ్యానువాక్యేఇతియాజ్యా-అనువాక్యే । భవతః । బుధ్నాత్ । ఏవ । ఏనమ్ । అగ్రమ్ ॥౨౨॥
పరీతి । నయతి । ఆనుషూకఇత్యాను-సూకః । భవతి । ఏషా । హి । ఏతస్య । దేవతా । యః ।
ఆనుజావరఇత్యాను-జావరః । సమృద్ధ్యాఇతిసమ్-ఋద్ధ్యై । యః । బ్రాహ్మణః । ఆనుజావర

ఇత్యను-ఖ్యాతరః । స్వాహా । తస్మై । ఏతమ్ । బార్హస్పత్యమ్ । అనుష్ఠూకమిత్యను-స్తూకమ్ । చరుమ్ । నిః । వపేత్ । బృహస్పతిమ్ । ఏవ । స్వేన । భాగధేయేనేతి భాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ । ఏనమ్ । అగ్రమ్ । సమానానామ్ । పరి । నయతి । బుధ్నవతీతి బుధ్న-వతీ । అగ్రవతీత్యగ్ర-వతీ । యాజ్యానువాక్యే ఇతి యాజ్యా-అనువాక్యే । భవతః । బుధ్నాత్ । ఏవ । ఏనమ్ । అగ్రమ్ । పరి । నయతి । అనుష్ఠూక ఇత్యను-స్తూకః । భవతి । ఏషా । హి । ఏతస్య । దేవతా । యః । అనుఖ్యాతర ఇత్యను-ఖ్యాతరః । సమృద్ధ్యా ఇతి సమ్-ఋద్ధ్యై ॥ ౩ ॥

॥ ఏవ నిరగ్రమేతస్య చత్వారి చ ॥ ౪ ॥

ప్రజాపతేరితి ప్రజా-పతేః । త్రయస్త్రింశదితి త్రయః-త్రింశత్ । దుహితరః । ఆసన్న్ । తాః । సోమాయ । రాజ్ఞే । అదదాత్ । తాసామ్ । రోహిణీమ్ । ఉపేతి । ఐత్ । తాః । ఈర్ష్యన్తీః । పునః । అగచ్ఛన్న్ । తాః । అన్వితి । ఐత్ । తాః । పునః । అయాచత । తాః । అస్మై । న । పునః । అదదాత్ । సః । అబ్రవీత్ । ఋతమ్ । అమీష్వ । యథా । సమావచ్ఛ ఇతి సమావత్-శః । ఉపైష్యామీత్యుప-ఏష్యామి । అథ । తే । పునః । దాస్యామి । ఇతి । సః । ఋతమ్ । ఆమీత్ । తాః । అస్మై । పునః । అదదాత్ । తాసామ్ । రోహిణీమ్ । ఏవ । ఉపేతి ॥ ౧ ॥ ఐత్ । తమ్ । యక్ష్మః । ఆర్ఛత్ । రాజానమ్ । యక్ష్మః । ఆరత్ । ఇతి । తత్ । రాజయక్ష్మస్యేతి రాజ-యక్ష్మస్య । జన్మ । యత్ । పాపీయాన్ । అభవత్ । తత్ । పాపయక్ష్మస్యేతి పాప-యక్ష్మస్య । యత్ । జాయాభ్యః । అవిన్దత్ । తత్ । జాయేన్యస్య । యః । ఏవమ్ । ఏతేషామ్ । యక్ష్మాణామ్ । జన్మ । వేద । న । ఏనమ్ । ఏతే । యక్ష్మాః । విన్దన్తి । సః । ఏతాః । ఏవ । నమస్యన్న్ । ఉపేతి । అధావత్ । తాః । అబ్రువన్న్ । వరమ్ । వృణామహై । సమావచ్ఛ ఇతి సమావత్-శః । ఏవ । నః । ఉపేతి । అయః । ఇతి । తస్మై । ఏతమ్ ॥ ౨ ॥ ఆదిత్యమ్ । చరుమ్ । నిః । అవపన్న్ । తేన

[illegible] । [illegible] । యత్ । ఏవ । అగ్నేః । తేజః । తత్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధే । యత్ । [illegible] । [illegible] । యత్ । ఏవ । [illegible] । తేజః । తత్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధే । యత్ । [illegible] । [illegible] । యత్ । ఏవ । [illegible] । తేజః । తత్ ॥౨౦॥ ఏవ । అవేతి । రున్ధే । యత్ । [illegible] । [illegible] । యత్ । ఏవ । ధాతుః । తేజః । తత్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధే । యత్ । [illegible] । [illegible] । యత్ । ఏవ । [illegible] । తేజః । తత్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధే । యత్ । [illegible] । [illegible] । యత్ । ఏవ । బృహస్పతేః । తేజః । తత్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధే । [illegible] । వై । తేజాగ్ంసి । తాని । ఏవ । అవేతి । రున్ధే [illegible] । [illegible] । [illegible] । [illegible] । [illegible] ॥౨౧॥ భవతి । వైశ్వదేవత్వాయ [illegible] । [illegible] । [illegible] । సమన్తమితి సమ్-అన్తమ్ । ఏవ । ఇన్ద్రియమ్ । వీర్యమ్ । యజమానే । దధాతి । వ్యత్యాసమితి వి-అత్యాసమ్ । [illegible] । అనిర్దాహాయేత్యనిః-దాహాయ । అశ్వః । ఋషభః । వృష్ణిః । బస్తః । సా । దక్షిణా । వృషత్వాయేతి వృష-త్వాయ । ఏతయా । ఏవ । యజేత । అభిశస్యమాన ఇత్యభి-శస్యమానః । ఏతాః । చ । హి । వై । అస్య । దేవతాః । అన్నమ్ । అదన్తి । అదన్తి । ఉ । ఏవ । అస్య । మనుష్యాః ॥౨౨॥ [illegible] స్తత్పురోడాశోఽష్టాత్రిగ్ంశచ్చ ॥౨॥

[illegible] । వై । [illegible] । [illegible] । [illegible] । చక్షుర్వన్యమితి చక్షుః-వన్యమ్ । [illegible] । తస్య । [illegible] । [illegible] । [illegible] । అవపత్ । అగ్నయే । భ్రాజస్వతే । పురోడాశమ్ । అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ । సౌర్యమ్ । చరుమ్ । అగ్నయే । భ్రాజస్వతే । పురోడాశమ్ । అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ । తయా । ఏవ । [illegible] । [illegible] । [illegible]

యః । చక్షుష్కామఇతిచక్షుః-కామః । స్యాత్ । తస్మై । ఏతామ్ । ఇష్టిమ్ । నిః । వపేత్ అగ్నయే । భ్రాజస్వతే । పురోడాశమ్ । అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ । సౌర్యమ్ । చరుమ్ అగ్నయే । భ్రాజస్వతే । పురోడాశమ్ । అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ । అగ్నేః । వై । చక్షుషా మనుష్యాః । వీతి॥౨౩॥ పశ్యన్తి । సూర్యస్య । దేవాః । అగ్నిమ్ । చ । ఏవ । సూర్యమ్ । చ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । తౌ । ఏవ । అస్మిన్ । చక్షుః । ధత్తః చక్షుష్మాన్ । ఏవ । భవతి । యత్ । ఆగ్నేయౌ । భవతః । చక్షుషీఇతి । ఏవ । అస్మిన్ । తత్ ప్రతీతి । దధాతి । యత్ । సౌర్యః । నాసికామ్ । తేన । అభితః । సౌర్యమ్ । ఆగ్నేయౌ । భవతః । తస్మాత్ । అభితః । నాసికామ్ । చక్షుషీఇతి । తస్మాత్ । నాసికయా । చక్షుషీఇతి । విధృతేఇతివి-ధృతే । సమానీ ఇతి । యాజ్యానువాక్యేఇతియాజ్యా-అనువాక్యే । భవతః । సమానమ్ । హి । చక్షుః । సమృద్ధ్యాఇతిసమ్-ఋద్ధ్యై । ఉదితి । ఉ । త్యమ్ । జాతవేదసమితి జాత-వేదసమ్ । సప్త । త్వా । హరితః । రథే । చిత్రమ్ । దేవానామ్ । ఉదితి । అగాత్ । అనీకమ్ । ఇతి । పిణ్డాన్ । ప్రేతి । యచ్ఛతి । చక్షుః । ఏవ । అస్మై । ప్రేతి । యచ్ఛతి । యత్ ఏవ । తస్య । తత్ ॥౨౪॥ విహ్వ్యాష్టావిగ్ంశతిశ్చ॥౮॥

ధ్రువః । అసి । ధ్రువః । అహమ్ । సజాతేష్వితి స-జాతేషు । భూయాసమ్ । ధీరః । చేత్తా । వసువిదితివసు-విత్ । ధ్రువః । అసి । ధ్రువః । అహమ్ । సజాతేష్వితిస-జాతేషు భూయాసమ్ । ఉగ్రః । చేత్తా । వసువిదితివసు-విత్ । ధ్రువః । అసి । ధ్రువః । అహమ్ సజాతేష్వితిస-జాతేషు । భూయాసమ్ । అభిభూరిత్యభి-భూః । చేత్తా । వసువిదితివసు-విత్ । ఆమనమిత్యా-మనమ్ । అసి । ఆమనస్యేత్యా-మనస్య । దేవాః । యే । సజాతాఇతిస-జాతాః । కుమారాః । సమనసఇతిస-మనసః । తాన్ । అహమ్ । కామయే । హృదా । తే ।

మామ్ । కామయన్తామ్ । హృదా । తాన్ । మే । ఆమనసఇత్యా-మనసః । కృధి । స్వాహా । ఆమనమిత్యా-మనమ్ । అసి ॥౨౧॥ ఆమనస్యేత్యా-మనస్య । దేవాః । యాః । స్త్రియః । సమనసఇతిస-మనసః । తాః । అహమ్ । కామయే । హృదా । తాః । మామ్ । కామయన్తామ్ । హృదా । తాః । మే । ఆమనసఇత్యా-మనసః । కృధి । స్వాహా । వైశ్వదేవీమితివైశ్వ-దేవీమ్ । సాఙ్గ్రహణీమితిసామ్-గ్రహణీమ్ । నిరితి । వపేత్ । గ్రామకామఇతిగ్రామ-కామః । వైశ్వదేవా ఇతివైశ్వ-దేవాః । వై । సజాతాఇతిస-జాతాః । విశ్వాన్ । ఏవ । దేవాన్ । స్వేన । భాగధేయేనేతి భాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । తే । ఏవ । అస్మై । సజాతానితి స-జాతాన్ । ప్రేతి । యచ్ఛన్తి । గ్రామీ । ఏవ । భవతి । సాఙ్గ్రహణీతిసామ్-గ్రహణీ । భవతి । మనోగ్రహణమితి మనః-గ్రహణమ్ । వై । సఙ్గ్రహణమితిసమ్-గ్రహణమ్ । మనః । ఏవ । సజాతానామితి స-జాతానామ్ ॥౨౨॥ గృహ్ణాతి । ధ్రువః । అసి । ధ్రువః । అహమ్ । సజాతేష్వితిస-జాతేషు । భూయాసమ్ । ఇతి । పరిధీనితిపరి-ధీన్ । పరీతి । దధాతి । ఆశిషమిత్యా-శిషమ్ । ఏవ ఏతామ్ । ఏతి । శాస్తే । అథో ఇతి । ఏతత్ । ఏవ । సర్వమ్ । సజాతేష్వితి స-జాతేషు । అధీతి । భవతి । యస్య । ఏవమ్ । విదుషః । ఏతే । పరిధయఇతిపరి-ధయః । పరిధీయన్తఇతి పరి-ధీయన్తే । ఆమనమిత్యా-మనమ్ । అసి । ఆమనస్యేత్యా-మనస్య । దేవాః । ఇతి । తిస్రః । ఆహుతీరిత్యా-హుతీః । జుహోతి । ఏతావన్తః । వై । సజాతాఇతిస-జాతాః । యే । మహాన్తః । యే । క్షుల్లకాః । యాః । స్త్రియః । తాన్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధే । తే । ఏనమ్ । అవరుద్ధా ఇత్యవ-రుద్ధాః । ఉపేతి । తిష్ఠన్తే ॥౨౩॥ స్వాహా॰ మనమసిసజాతానాగ్ంరున్ధేపఞ్చ ॥౯॥

యత్ । నవమ్ । ఐత్ । తత్ । నవనీతమితినవ-నీతమ్ । అభవత్ । యత్ । అసర్పత్ । తత్ । సర్పిః । అభవత్ । యత్ । అధ్రియత । తత్ । ఘృతమ్ । అభవత్ । అశ్వినోః । ప్రాణఇతి

ప్ర-అనః । అసి । తస్య । తే । దత్తామ్ । యయోః । ప్రాణఇతిప్ర-అనః । అసి । స్వాహా ।
ఇన్ద్రస్య । ప్రాణఇతిప్ర-అనః । అసి । తస్య । తే । దదాతు । యస్య । ప్రాణఇతిప్ర-అనః । అసి ।
స్వాహా । మిత్రావరుణయోరితిమిత్రా-వరుణయోః । ప్రాణఇతిప్ర-అనః । అసి । తస్య । తే ।
దత్తామ్ । యయోః । ప్రాణఇతిప్ర-అనః । అసి । స్వాహా । విశ్వేషామ్ । దేవానామ్ । ప్రాణఇతి
ప్ర-అనః । అసి ॥౨౮॥ తస్య । తే । దదతు । యేషామ్ । ప్రాణఇతిప్ర-అనః । అసి । స్వాహా ।
ఘృతస్య । ధారామ్ । అమృతస్య । పన్థామ్ । ఇన్ద్రేణ । దత్తామ్ । ప్రయతామితిప్ర-యతామ్ ।
మరుద్భిరితిమరుత్-భిః ॥ తత్ । త్వా । విష్ణుః । పరి । అపశ్యత్ । తత్ । త్వా । ఇడా । గవి ।
ఐరయత్ ॥ పావమానేన । త్వా । స్తోమేన । గాయత్రస్య । వర్తన్యా । ఉపాగ్ంశోరిత్యుప-
అగ్ంశోః । వీర్యేణ । దేవః । త్వా । సవితా । ఉత్ । సృజతు । జీవాతవే । జీవనస్యాయై ।
బృహద్రథన్తరయోరితిబృహత్-రథన్తరయోః । త్వా । స్తోమేన । త్రిష్టుభః । వర్తన్యా ।
శుక్రస్య । వీర్యేణ । దేవః । త్వా । సవితా । ఉత్ ॥౨౯॥ సృజతు । జీవాతవే । జీవనస్యాయై ।
అగ్నేః । త్వా । మాత్రయా । జగత్యై । వర్తన్యా । ఆగ్రయణస్య । వీర్యేణ । దేవః । త్వా । సవితా ।
ఉత్ । సృజతు । జీవాతవే । జీవనస్యాయై । ఇమమ్ । అగ్నే । ఆయుషే । వర్చసే । కృధి ।
ప్రియమ్ । రేతః । వరుణ । సోమ । రాజన్న్ ॥ మాతా । ఇవ । అస్మై । అదితే । శర్మ । యచ్ఛ ।
విశ్వే । దేవాః । జరదష్టిరితిజరత్-అష్టిః । యథా । అసత్ ॥ అగ్నిః । ఆయుష్మాన్ । సః । వనస్పతి
భిరితివనస్పతి-భిః । ఆయుష్మాన్ । తేన । త్వా । ఆయుషా । ఆయుష్మన్తమ్ । కరోమి । సోమః ।
ఆయుష్మాన్ । సః । ఓషధీభిరిత్యోషధి-భిః । యజ్ఞః । ఆయుష్మాన్ । సః । దక్షిణాభిః । బ్రహ్మ ।
ఆయుష్మత్ । తత్ । బ్రాహ్మణైః । ఆయుష్మత్ । దేవాః । ఆయుష్మన్తః । తే । అమృతేన । పితరః ।
ఆయుష్మన్తః । తే । స్వధయేతిస్వ-ధయా । ఆయుష్మన్తః । తేన । త్వా । ఆయుషా । ఆయుష్మన్తమ్

క్రోషి ॥౧౦॥ విశ్వేషాన్దేవానాం ప్రాణోఽసి త్రిష్టుభో వర్తన్యాశుక్రస్య వీర్యేణ దేవస్త్వా సవితో-త్సృజతు జీవాతవే జీవనస్యాయై బృహతీం సహస్రాయుషే సుప్రజాస్త్వం విశ్వేభ్యస్త్వా దేవేభ్యస్త్వా ప్రాణాయ్ ॥౧౧॥

అగ్నిమ్ । వై । ఏతస్య । శరీరమ్ । గచ్ఛతి । సోమమ్ । రసః । వరుణః । ఏనమ్ । వరుణపాశే నేతి వరుణ-పాశేన । గృహ్ణాతి । సరస్వతీమ్ । వాక్ । అగ్నావిష్ణూ ఇత్యగ్నా-విష్ణూ । ఆత్మా యస్య । జ్యోక్ । ఆమయతి । యః । జ్యోగామయావీతి జ్యోక్-ఆమయావీ । స్యాత్ । యః । వా । కామయేత । సర్వమ్ । ఆయుః । ఇయామ్ । ఇతి । తస్మై । ఏతామ్ । ఇష్టిమ్ । నిరితి । వపేత్ । ఆగ్నేయమ్ । అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ । సౌమ్యమ్ । చరుమ్ । వారుణమ్ । దశకపాలమితి దశ-కపాలమ్ । సారస్వతమ్ । చరుమ్ । ఆగ్నావైష్ణవమిత్యాగ్నా-వైష్ణవమ్ । ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । అగ్నేః । ఏవ । అస్య । శరీరమ్ । నిష్క్రీణాతీతి నిః-క్రీణాతి । సోమాత్ । రసమ్ ॥౧॥ వారుణేన । ఏవ । ఏనమ్ । వరుణపాశాదితి వరుణ-పాశాత్ । ముఞ్చతి । సారస్వతేన । వాచమ్ । దధాతి । అగ్నిః । సర్వాః । దేవతాః । విష్ణుః । యజ్ఞః । దేవతాభిః । చ । ఏవ । ఏనమ్ । యజ్ఞేన । చ । భిషజ్యతి । ఉత । యది । ఇతాసురితీత-అసుః । భవతి । జీవతి । ఏవ । యత్ । నవమ్ । ఐత్ । తత్ । నవనీతమితి నవ-నీతమ్ । అభవత్ । ఇతి । ఆజ్యమ్ । అవేతి । ఈక్షతే । రూపమ్ । ఏవ । అస్య । ఏతత్ । మహిమానమ్ । వ్యాచష్ట ఇతి వి-ఆచష్టే । అశ్వినోః । ప్రాణ ఇతి ప్ర-అనః । అసి । ఇతి । ఆహ । అశ్వినౌ । వై । దేవానామ్ ॥౨॥ భిషజౌ । తాభ్యామ్ । ఏవ । అస్మై । భేషజమ్ । కరోతి । ఇన్ద్రస్య । ప్రాణ ఇతి ప్ర-అనః । అసి । ఇతి । ఆహ । ఇన్ద్రియమ్ । ఏవ । అస్మిన్న్ । ఏతేన । దధాతి । మిత్రావరుణయోరితి మిత్రా-వరుణయోః । ప్రాణ ఇతి ప్ర-అనః । అసి । ఇతి । ఆహ । ప్రాణాపానావితి ప్రాణ-అపానౌ । ఏవ । అస్మిన్న్ । ఏతేన । దధాతి । విశ్వేషామ్ । దేవానామ్ । ప్రాణ ఇతి ప్ర-

అనః । అసి । ఇతి । ఆహ । వీర్యమ్ । ఏవ । అస్మిన్న్ । ఏతేన । దధాతి । ఘృతస్య । ధారామ్ । అమృతస్య । పన్థామ్ । ఇతి । ఆహ । యథాయజురితియథా-యజుః । ఏవ । ఏతత్ । పావమానేన । త్వా । స్తోమేన । ఇతి ॥౨౩॥ ఆహ । ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ । ఏవ । అస్మిన్న్ । ఏతేన । దధాతి । బృహద్రథన్తరయోరితిబృహత్-రథన్తరయోః । త్వా । స్తోమేన । ఇతి । ఆహ । ఓజః । ఏవ । అస్మిన్న్ । ఏతేన । దధాతి । అగ్నేః । త్వా । మాత్రయా । ఇతి । ఆహ । ఆత్మానమ్ । ఏవ । అస్మిన్న్ । ఏతేన । దధాతి । ఋత్విజః । పరి । ఇతి । ఆహుః । యావన్తః । ఏవ । ఋత్విజః । తే । ఏనమ్ । భిషజ్యన్తి । బ్రహ్మాణః । హస్తమ్ । అన్వారభ్యేత్యను-ఆరభ్య । పరి । ఇతి । ఆహుః । ఏకధేత్యేక - ధా । ఏవ । యజమానే । ఆయుః । దధతి । యత్ । ఏవ । తస్య । తత్ । హిరణ్యాత్ ॥౨౪॥ ఘృతమ్ । నిః । ఇతి । పిబతి । ఆయుః । వై । ఘృతమ్ । అమృతమ్ । హిరణ్యమ్ । అమృతాత్ । ఏవ । ఆయుః । నిః । ఇతి । పిబతి । శతమానమితిశత-మానమ్ । భవతి । శతాయురితి శత-ఆయుః । పురుషః । శతేన్ద్రియఇతిశత-ఇన్ద్రియః । ఆయుషి । ఏవ । ఇన్ద్రియే । ప్రతి । ఇతి । తిష్ఠతి । అథో ఇతి । ఖలు । యావతీః । సమాః । ఏష్యన్న్ । మన్యేత । తావన్మానమితితావత్-మానమ్ । స్యాత్ । సమృద్ధ్యాఇతిసమ్-ఋద్ధ్యై । ఇమమ్ । అగ్నే । ఆయుషే । వర్చసే । కృధి । ఇతి । ఆహ । ఆయుః । ఏవ । అస్మిన్న్ । వర్చః । దధాతి । విశ్వే । దేవాః । జరదష్టిరితిజరత్-అష్టిః । యథా । అసత్ । ఇతి । ఆహ । జరదష్టిమితిజరత్-అష్టిమ్ । ఏవ । ఏనమ్ । కరోతి । అగ్నిః । ఆయుష్మాన్ । ఇతి । హస్తమ్ । గృహ్ణాతి । ఏతే । వై । దేవాః । ఆయుష్మన్తః । తే । ఏవ । అస్మిన్న్ । ఆయుః । దధతి । సర్వమ్ । ఆయుః । ఏతి ॥౨౫॥ రసన్దేవానాగ్ంస్తోమేనేతి హిరణ్యాదసదితిద్వావిగ్ంశతిశ్చ ॥౧౧॥

ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః । వరుణాయ । అశ్వమ్ । అనయత్ । సః । స్వామ్ । దేవతామ్ ।

ఆర్చత్ । సః । పరీతి । ఆద్రీర్యత । సః । ఏతమ్ । వారుణమ్ । చతుష్కపాలమితిచతుః- కపాలమ్ । అపశ్యత్ । తమ్ । నిరితి । అవపత్ । తతః । వై । సః । వరుణపాశాదితివరుణ-పాశాత్ । అముచ్యత । వరుణః । వై । ఏతమ్ । గృహ్ణాతి । యః । అశ్వమ్ । ప్రతిగృహ్ణాతీతిప్రతి-గృహ్ణాతి । యావతః । అశ్వాన్ । ప్రతిగృహ్ణీయాదితిప్రతి-గృహ్ణీయాత్ । తావతః । వారుణాన్ । చతుష్కపాలానితిచతుః-కపాలాన్ । నిరితి । వపేత్ । వరుణమ్ । ఏవ । స్వేన । భాగధేయేనేతి భాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ । ఏనమ్ । వరుణపాశాదితి వరుణ-పాశాత్ । ముఞ్చతి ॥౪౭॥ చతుష్కపాలా ఇతిచతుః-కపాలాః । భవన్తి । చతుష్పాదితిచతుః-పాత్ । హి । అశ్వః । సమృద్ధ్యా ఇతిసమ్-ఋద్ధ్యై । ఏకమ్ । అతిరిక్తమిత్యతి-రిక్తమ్ । నిరితి । వపేత్ । యమ్ । ఏవ । ప్రతిగ్రాహీతిప్రతి-గ్రాహీ । భవతి । యమ్ । వా । న । అధ్యేతీత్యధి-ఏతి । తస్మాత్ । ఏవ । వరుణపాశాదితివరుణ-పాశాత్ । ముచ్యతే । యది । అపరమ్ । ప్రతిగ్రాహీతి ప్రతి-గ్రాహీ । స్యాత్ । సౌర్యమ్ । ఏకకపాలమిత్యేక-కపాలమ్ । అను । నిరితి । వపేత్ । అముమ్ । ఏవ । ఆదిత్యమ్ । ఉచ్చారమిత్యుత్-చారమ్ । కురుతే । అపః । అవభృథమిత్యవ-భృథమ్ । అవేతి । ఏతి । అప్స్విత్యప్-సు । వై । వరుణః । సాక్షాదితి స-అక్షాత్ । ఏవ । వరుణమ్ । అవేతి । యజతే । అపోనప్త్రీయమిత్యపః-నప్త్రీయమ్ । చరుమ్ । పునః । ఏత్యేత్యా-ఇత్య । నిరితి । వపేత్ । అప్సుయోనిరిత్యప్సు-యోనిః । వై । అశ్వః । స్వామ్ । ఏవ । ఏనమ్ । యోనిమ్ । గమయతి । సః । ఏనమ్ । శాన్తః । ఉపేతి । తిష్ఠతే ॥౪౮॥

॥ ముఞ్చతిచరుగ్ంసప్తదశ చ ॥౧౨॥

యా । వామ్ । ఇన్ద్రావరుణేతీన్ద్రా-వరుణా । యతవ్యా । తనూః । తయా । ఇమమ్ । అగ్ంహసః । ముఞ్చతమ్ । యా । వామ్ । ఇన్ద్రావరుణేతీన్ద్రా-వరుణా । సహస్యా । రక్షస్యా

తేజస్వీ । తనూః । తయా । ఇమమ్ । అగంహసః । ముఞ్చతమ్ । యః । వామ్ ।
ఇన్ద్రావరుణావితీన్ద్రా-వరుణౌ । అగ్నౌ । స్రామః । తమ్ । వామ్ । ఏతేన । అవేతి । యజతే ।
యః । వామ్ । ఇన్ద్రావరుణేతీన్ద్రా-వరుణా । ద్విపాత్స్వితిద్విపాత్-సు । పశుషు । చతుష్పాత్స్వితి
చతుష్పాత్-సు । గోష్ఠఇతిగో-స్థే । గృహేషు । అప్స్వితిఅప్-సు । ఓషధీషు । వనస్పతిషు ।
స్రామః । తమ్ । వామ్ । ఏతేన । అవేతి । యజతే । ఇన్ద్రః । వై । ఏతస్య ॥౨౮॥ ఇన్ద్రియేణ ।
అపేతి । క్రామతి । వరుణః । ఏనమ్ । వరుణపాశేనేతివరుణ-పాశేన । గృహ్ణాతి । యః ।
పాప్మనా । గృహీతః । భవతి । యః । పాప్మనా । గృహీతః । స్యాత్ । తస్మై । ఏతామ్ । ఇన్ద్రావరుణీ
మితీన్ద్రా-వరుణీమ్ । పయస్యామ్ । నిరితి । వపేత్ । ఇన్ద్రః । ఏవ । అస్మిన్ । ఇన్ద్రియమ్ ।
దధాతి । వరుణః । ఏనమ్ । వరుణపాశాదితివరుణ-పాశాత్ । ముఞ్చతి । పయస్యా ।
భవతి । పయః । హి । వై । ఏతస్మాత్ । అపక్రామతీత్యప-క్రామతి । అథ । ఏషః । పాప్మనా
గృహీతః । యత్ । పయస్యా । భవతి । పయః । ఏవ । అస్మిన్ । తయా । దధాతి ।
పయస్యాయామ్ ॥౨౯॥ పురోడాశమ్ । అవేతి । దధాతి । ఆత్మన్వన్తమిత్యాత్మన్-వన్తమ్ ।
ఏవ । ఏనమ్ । కరోతి । అథో ఇతి । ఆయతనవన్తమిత్యాయతన-వన్తమ్ । ఏవ । చతుర్ధేతి
చతుః-ధా । వీతి । ఊహతి । దిక్షు । ఏవ । ప్రతీతి । తిష్ఠతి । పునః । సమితి । ఊహతి ।
దిగ్భ్య ఇతిదిక్-భ్యః । ఏవ । అస్మై । భేషజమ్ । కరోతి । సమూహ్యేతిసమ్-ఊహ్య । అవేతి ।
ద్యతి । యథా । ఆవిద్ధమిత్యా-విద్ధమ్ । నిష్కృన్తతీతినిః-కృన్తతి । తాదృక్ । ఏవ । తత్ ।
యః । వామ్ । ఇన్ద్రావరుణావితీన్ద్రా-వరుణౌ । అగ్నౌ । స్రామః । తమ్ । వామ్ । ఏతేన ।
అవేతి । యజే । ఇతి । ఆహ । దురిష్ట్యా ఇతిదుః-ఇష్ట్యాః । ఏవ । ఏనమ్ । పాతి । యః । వామ్
ఇన్ద్రావరుణేతీన్ద్రా-వరుణా । ద్విపాత్స్వితిద్విపాత్-సు । పశుషు । స్రామః । తమ్ । వామ్ ।

ఏతేన । అవేతి । యజ్ఞే । ఇతి । ఆహ । ఏతావతీః । వై । ఆపః । ఓషధయః । వనస్పతయః । ప్రజా ఇతి ప్ర-జాః । పశవః । ఉపజీవనీయా ఇత్యుప-జీవనీయాః । తాః । ఏవ । అస్మై । వరుణపాశాదితి వరుణ-పాశాత్ । ముఞ్చతి ॥౫౦॥

॥ ఏతస్య పయస్యాయామ్పాతి షడ్విగ్ంశతిశ్చ ॥౧౩॥

సః । ప్రత్నవదితి ప్రత్న-వత్ । నీతి । కావ్యా । ఇన్ధమ్ । వః । విశ్వతః । పరీతి । ఇన్ధమ్ । నరః ॥ త్వమ్ । నః । సోమ । విశ్వతః । రక్ష । రాజన్న్ । అఘాయత ఇత్యఘ-యతః ॥ న । రిష్యేత్ । త్వావత ఇతి త్వా-వతః । సఖా ॥ యా । తే । ధామాని । దివి । యా । పృథివ్యామ్ । యా । పర్వతేషు । ఓషధీషు । అప్స్విత్యప్-సు ॥ తేభిః । నః । విశ్వైః । సుమనా ఇతి సు-మనాః । అహేడన్న్ । రాజన్న్ । సోమ । ప్రతీతి । హవ్యా । గృభాయ ॥ అగ్నీషోమేత్యగ్నీ-సోమా । సవేదసేతి స-వేదసా । సహూతీ ఇతి స-హూతీ । వనతమ్ । గిరః ॥ సమితి । దేవత్రేతి దేవ-త్రా । బభూవథుః ॥ యువమ్ ॥౫౧॥ ఏతాని । దివి । రోచనాని । అగ్నిః । చ । సోమ । సక్రతూ ఇతి స-క్రతూ । అధత్తమ్ ॥ యువమ్ । సిన్ధూన్ । అభిశస్తేరిత్యభి-శస్తేః । అవద్యాత్ । అగ్నీషోమావిత్యగ్నీ-సోమౌ । అముఞ్చతమ్ । గృభీతాన్ ॥ అగ్నీషోమావిత్యగ్నీ-సోమౌ । ఇమమ్ । సు । మే । శృణుతమ్ । వృషణా । హవమ్ ॥ ప్రతీతి । సూక్తానీతి సు-ఉక్తాని । హర్యతమ్ । భవతమ్ । దాశుషే । మయః ॥ ఆ । అన్యమ్ । దివః । మాతరిశ్వా । జభార । అమథ్నాత్ । అన్యమ్ । పరీతి । శ్యేనః । అద్రేః ॥ అగ్నీషోమేత్యగ్నీ-సోమా । బ్రహ్మణా । వావృధానా । ఉరుమ్ । యజ్ఞాయ । చక్రథుః । ఉ । లోకమ్ ॥ అగ్నీషోమేత్యగ్నీ-సోమా । హవిషః । ప్రస్థితస్యేతి ప్ర-స్థితస్య । వీతమ్ ॥౫౨॥ హర్యతమ్ । వృషణా । జుషేథామ్ ॥ సుశర్మాణేతి సు-శర్మాణా । స్వవసేతి సు-అవసా । హి । భూతమ్ । అథ । ధత్తమ్ । యజమానాయ । శమ్ । యోః ॥

ఏతి । ప్యాయస్వ । సమితి । తే ॥గణానామ్ ।త్వా । గణపతిమితిగణ-పతిమ్ । హవామహే
కవిమ్ । కవీనామ్ । ఉపమశ్రవస్తమమిత్యుపమశ్రవః-తమమ్ ॥ జ్యేష్ఠరాజమితిజ్యేష్ఠ-
రాజమ్ । బ్రహ్మణామ్ । బ్రహ్మణః । పతే । ఏతి । నః । శృణ్వన్న్ । ఊతిభిరిత్యూతి-భిః ।
సీద । సాదనమ్ ॥సః । ఇత్ । జనేన ।సః ।విశా । సః । జన్మనా । సః । పుత్రైః । వాజమ్ ।
భరతే । ధనా । నృభిరితినృ-భిః ॥ దేవానామ్ ।యః । పితరమ్ । ఆవివాసతీత్యా-వివాసతి॥౧౩॥
శ్రద్ధామనాఇతిశ్రద్ధా-మనాః । హవిషా ।బ్రహ్మణః । పతిమ్ ॥ సః । సుష్టుభేతిసు-స్తుభా
సః । ఋక్వతా । గణేన । వలమ్ ।రురోజ ।ఫలిగమ్ । రవేణ ॥ బృహస్పతిః । ఉస్రియాః ।
హవ్యసూదఇతిహవ్య-సూదః । కనిక్రదత్ ।వావశతీః । ఉదితి । ఆజత్ ॥ మరుతః । యత్
హ । వః ।దివః ।యా ।వః । శర్మ ॥ అర్యమా ।ఏతి । యాతి । వృషభః । తువిష్మాన్ । దాతా
వసూనామ్ । పురుహూతఇతిపురు-హూతః । అర్హన్న్ ॥ సహస్రాక్షఇతిసహస్ర-అక్షః ।
గోత్రభిదితిగోత్ర-భిత్ । వజ్రబాహురితివజ్ర-బాహుః ।అస్మాసు ।దేవః ।ద్రవిణమ్ । దధాతు॥
యే । తే । అర్యమన్న్ । బహవః । దేవయానాఇతిదేవ-యానాః ।పన్థానః॥౧౪॥ రాజన్న్ ।
దివః । ఆచరన్తీత్యా-చరన్తి ॥తేభిః ।నః ।దేవ ।మహి । శర్మ ।యచ్ఛ ।శమ్ ।నః ।ఏధి। ద్విపద
ఇతిద్వి-పదే । శమ్ ।చతుష్పదఇతిచతుః-పదే ॥ బుధ్నాత్ ।అగ్రమ్ । అఙ్గిరోభిరిత్యఙ్గిరః-
భిః గృణానః ।వీతి । పర్వతస్య । దృగ్ంహితానీ । ఐరత్ ॥రుజత్ । రోధాగ్ంసి । కృత్రిమాణి
ఏషామ్ ।సోమస్య । తా । మదే । ఇన్ద్రః । చకార ॥బుధ్నాత్ ।అగ్రేణ । వీతి । మిమాయ ।
మానైః ।వజ్రేణ ।ఖానీ ।అతృణత్ । నదీనామ్ ॥ వృథా । అసృజత్ । పథిభిరితిపథి-భిః ।
దీర్ఘయాథైరితి దీర్ఘ-యాథైః । సోమస్య ।తా ।మదే । ఇన్ద్రః । చకార ॥౧౫॥ ప్రేతి । యః ।
జజ్ఞే । విద్వాన్ ।అస్య । బన్ధుమ్ ।విశ్వాని ।దేవః ।జనిమా । వివక్తి ॥ బ్రహ్మ । బ్రహ్మణః ।

ఉదితి । జభార । మధ్యాత్ । నీచా । ఉచ్చా । స్వధయేతిస్వ-ధయా । అభి । ప్రేతి । తస్థౌ ॥ మహాన్ । మహీ ఇతి । అస్తభాయత్ । వీతి । జాతః । ద్యామ్ । సద్మ । పార్థివమ్ । చ । రజః ॥ సః । బుధ్నాత్ । అష్ట । జనుషా । అభీతి । అగ్రమ్ । బృహస్పతిః । దేవతా । యస్య । సమ్రాడితిసమ్-రాట్ ॥ బుధ్నాత్ । యః । అగ్రమ్ । అభ్యర్త్యభి-అర్తి । ఓజసా । బృహస్పతిమా । ఏతి । వివాసన్తి । దేవాః ॥ భినత్ । వలమ్ । వీతి । పురః । దర్దరీతి । కనిక్రదత్ । సువః । అపః । జిగాయ ॥౫౬॥ యువంపీతమావిహాసతిపన్థానోదీర్ఘయాథైసోమస్యతామదఇన్ద్రశ్చకారదేవానవేచ ॥౧౪॥

ఆదిత్యేభ్యోదేవామైమ్మతోస్వేవా వై సత్రమాసతప్తే ప్రజాపత్యేయస్త్రిగం శత్రుజాపతిర్దేవేభ్యోఽన్నాద్యస్వేవాసురాస్తానజనోద్ధ్రువోఽసి యన్నవమైదగ్నింవైప్రజాపతిర్వరుణాయయావామిన్ద్రావరుణాసప్తేత్నవచ్చతుర్దశ ॥౧౪॥

ఆదిత్యేభ్యస్స్వప్నమ్మరస్మైదానకామా ఏవావరున్ధేఽగ్నిరవైసప్తేత్నవత్షట్పఞ్చాశత్॥౫౬॥

॥ ఆదిత్యేభ్యస్సువర్దపోజిగాయ ॥

॥ హరిః ఓమ్ ॥

॥ తత్సత్ ॥

॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు ॥

తృతీయ ప్రశ్నస్సమాప్తః